

Studying the four temperaments in medical hadiths of Ahl al-Bayt (AS) and comparing the results with temperament medicine

Abolfazl Saadati¹ , Hasan Naghizadeh^{2*} , Seyed Hosseyn Seyed Mosavi¹

1- Department of Islamic Education, School of Theology and Islamic Education, Ferdowsi University of Mashhad, Mashhad, Iran.

2- Department of Quranic Sciences and Hadith, School of Theology and Islamic Education, Ferdowsi University of Mashhad, Mashhad, Iran.

*Correspondence should be addressed to Mr. Hasan Naghizadeh; Email: naghizadeh@um.ac.ir

Article Info

Received: Mar 17, 2018

Received in revised form:

May 8, 2018

Accepted: May 15, 2018

Available Online: Jun 23, 2018

Keywords:

Hadith

Medical hadith

Medicine

Temperaments

Temperament medicine

Traditional medicine

Abstract

Background and Objective: A major proportion of discussions in temperament medicine have to do with the four types of temperament, namely phlegmatic, melancholic, choleric, and sanguine. Similar titles can be detected in medical hadiths of Ahl al-Bayt (AS). The question is: Are the temperaments proposed in hadiths equivalent to the ones explicated in traditional medicine? The current study sought to answer this question.

Method: Following an explanatory-comparative design, the study utilized content analysis to explain temperaments from the perspective of Ahl al-Bayt's hadiths. The results were then compared with Hippocrates' ideas in traditional medicine. The research focused on reference books in hadiths and traditional medicine. All ethical issues were observed in this study and the researchers declared no conflict of interests.

Results: The results indicated that, in hadiths, the term "temperament" refers to different mixtures of human body. The four mixtures of human body include rih, marrah, blood, and phlegm. No reference has been made to black bile and yellow bile in hadiths. On the other hand, some experts believe that black bile and yellow bile are subcategories of marrah. According to traditional medicine, the four elements of earth, water, air, and fire correspond to the four temperaments of melancholic, phlegmatic, sanguine, and choleric respectively. Also, another subtle material, known as vapor spirit, originates from the four temperaments.

Conclusion: Based on the obtained results, there are similarities between what has been dubbed "four temperaments and vapor spirit" in traditional medicine and what has been discussed in medical hadiths about the body mixture of humans.

Please cite this article as: Saadati A, Naghizadeh H, Seyed Mosavi SH. Studying the four temperaments in medical hadiths of Ahl al-Bayt (AS) and comparing the results with temperament medicine. *J Res Relig Health*. 2018; 4(3): 118- 128.

Summary

Background and Objective: A fundamental issue in understanding medical hadiths is the discussion of temperaments. Similarly, this theory constitutes a foundation of temperament (traditional) medicine. The question is: What kind of definition has been proposed in temperament-related hadiths for the term "temperament" and what are the similarities between this definition and the one proposed in temperament medicine? This study sought to find the answer to this question.

Method: This library based study adopted an explanatory-comparative design and utilized content

analysis for examining temperaments in the hadiths of Ahl al-Bayt (AS) and temperament medicine. Thus, to clarify the concept of "temperaments", reference books on terminology were consulted. To examine the concept in hadiths, comprehensive software programs of hadiths and the Derayat al-Noor of Noor Computer Research Center were exploited. The relevant hadiths were extracted and examined, with all the hadiths being regarded as a family of temperament-related hadiths. Islamic jurisprudence was used to study the content of the hadiths. On the other hand, to gain an understanding of the term "temperaments", two major books – namely "Ketab Jalinus Fel Asghat Ala Ray el Boghrat" and "Description of Hoppocrates' chapters" –

were consulted. At the end, a comparison was conducted between the ideas emerging from hadiths about temperaments and the ones extracted from temperament medicine.

Results: The results indicate that the concept of “temperaments” has different meanings in terminology books of Arabic (1). According to one meaning, it refers to different natures based on which humans have been created by God (2). Thus, temperaments refer to the mixtures of human body created by God. The same meaning has been proposed in hadiths for human temperaments. In a hadith, it has been mentioned that people complained to Prophet Muhammad (AS) because of changes in water and rotten temperaments (3). Other hadiths have also referred to the mixtures of human body: food produces blood and water produces phlegm (4). Feyz Kashani uses the term “Kannah”, which apparently means that Imam (AS) has used heat and drought to refer to melancholy and phlegm (5). Also, in *Majmaol Bahreyn*, Tarihi believes that heat and drought of earth refer to melancholy and phlegm respectively (6). Allameh Majlesi has referred to the same thing (7). Other hadiths have been proposed with the same theme. For example, in a hadith, the four temperaments of phlegm, blood, rih, and marrah have been proposed (8). According to famous figures (Hippocrates, Galenius, and their disciples) of temperament medicine, the four elements that constitute body are fire, water, air, and earth leading to four different temperaments of choleric, phlegmatic, sanguine, and melancholic respectively. Furthermore, another subtle substance, namely vapor spirit, stems from the four temperaments (9). Ibn Sina believes that this vapor spirit is a subtle and penetrating material originating from temperaments and finding its way in all body organs (10).

Conclusion: Based on the mentioned hadiths, the four temperaments are phlegm, blood, rih, and marrah. According to some experts, black bile and yellow bile are subcategories of marrah. Thus, blood, phlegm, yellow bile, and black bile along with vapor spirit constitute the temperaments in temperament medicine. Overall, there are similarities between what has been dubbed “four temperaments and vapor spirit” in traditional medicine and what has been discussed in medical hadiths about the body mixture of humans.

References

1. Ibne Fares. *Moujam al-maghaeas al-logha*: Qom: Maktab al-aalam al-eslami; 1982. (Full Text in Arabic)
2. Farahidi Kh. *Ketabo al-ayn*: Qom, Hejrat publication; 1987. (Full Text in Arabic)
3. Amoli M. *Wasael al-shia.*: Qom: Al-al bayt institute; 1983. vol.1. (Full Text in Arabic)
4. Koleini M. *Al-kafi*. Tehran: Eslami, 1968; vol.8. (Full Text in Arabic)

5. Feyze kashani M, Alvafi, Esfahan. *Imam Amir al-momenin library*. Esfahan1985. (Full Text in Arabic)
6. Tarihi F. *Maj'ma al - bahrayn*. Tehran: Mortazaviye1996. (Full Text in Arabic)
7. Majlisi A. *Merat Al-Oghol fi shrhe akhbare ale al-rasol*. Tehran1983. (Full Text in Arabic)
8. Sadough (Ebne Babevei) M. *El Al-Sharaya*. Qom: Davaree Library; 1966.Vol.1. (Full Text in Arabic)
9. Faali M. *Sensory perception in Avicenna's viewpoint*. Qom: Islamic advertising Publications Office; 1997. (Full Text in Persian)
10. Miri M. *Steamy Soul in Islamic and Contemporary Philosophy*. *Hekmat Moaser Journal*, autumn and winter. 2014;5(3). 81-99. (Full Text in Persian)

دراسة عن المزاجات الاربعة في الاحاديث الطبية للأئمة الاطهار عليهم السلام ومقارنتها بعلم الاخلاط

ابوالفضل سعادي^١، حسن نقي زاده^٢، سيد حسين سيدالموسوي^٣

١- قسم المعارف الإسلامية، كلية الأديان والمعارف الإسلامية، جامعة فردوسي، مشهد، ايران.
٢- قسم العلوم القرآن والحديث، كلية الأديان والمعارف الإسلامية، جامعة فردوسي، مشهد، ايران.
* المراسلات الموجهة إلى السيد حسن نقي زاده؛ البريد الإلكتروني: naghizadeh@um.ac.ir

الملخص

خلفية البحث وأهدافه: واحدة من القضايا الأساسية في علم الاخلاط هي المزاجات الأربعة التي تشمل الصفراء والسوداء والبلغم والدم. ويُشاهد نفس هذه المواضيع في الأحاديث الطبية لأهل البيت عليهم السلام. فهنا يطرح سؤال انه هل المزاجات التي ذكرت في الروايات نفس المزاجات في الطب القديم؟ فالغرض من هذه الدراسة، الاجابة على هذا السؤال.

منهجية البحث: هذا البحث عبارة عن دراسة استعراضية مقارنة ومن نوع تحليل المضمون، حيث تم تبين المزاجات من منظور أحاديث أهل البيت عليهم السلام ومقارنتها بمنهج أبقراط في نظرية الاخلاط. لهذا الغرض تم استخدام الكتب المرجعية في الحديث وفي علم الاخلاط. تمت مراعاة جميع الموارد الأخلاقية في هذا البحث. وازافة الى هذا فإن مؤلفي المقالة لم يشيروا الى تضارب المصالح.

الكشوفات: اظهرت الكشوفات أنه جاءت كلمة "الطبائع" اي "المزاجات" في الاحاديث بمعنى مكونات الجسد. وفقا لهذه الاحاديث إن مكونات الجسد الأربعة هي: الريح والمرّة والدم والبلغم. ولم يذكر في الاحاديث التي جاءت عن طبائع الانسان شيئ عن الصفراء والسوداء لكن يدرج بعض أصحاب الرأي، السوداء والصفراء تحت عنوان "مرة". نظرا للعناصر الأربعة الأساسية للكون يعني التراب والماء والهواء والنار فتتكون الاخلاط الاربعة (السوداء والبلغم والدم والصفراء) في الجسم وتنشأ مادة خاصة اخرى من الاخلاط الاربعة تحت عنوان الروح البخارية.

الاستنتاج: وفقا للنتائج، هناك أوجه الشبه بين ما طرح في علم الاخلاط تحت عنوان "الاخلاط الاربعة والروح البخارية" وبين ما ذكر في الاحاديث الطبية تحت عنوان الطبائع ومكونات جسم الإنسان.

معلومات المادة

الوصول: ٢٨ جمادى الثاني ١٤٣٩
وصول النص النهائي: ٢١ شعبان ١٤٣٩
القبول: ٢٨ شعبان ١٤٣٩
النشر الإلكتروني: ٩ شوال ١٤٣٩

الكلمات الرئيسية:

الحديث
الحديث الطبي
الطب
الطب القديم
الطبائع
علم الاخلاط

يتم استناد المقالة على الترتيب التالي:

Saadati A, Naghizadeh H, Seyed Mosavi SH. Studying the four temperaments in medical hadiths of Ahl al-Bayt (AS) and comparing the results with temperament medicine. J Res Relig Health. 2018; 4(3): 118- 128.

تبیین طبایع چهارگانه در احادیث طبیبی اهل بیت (ع) و مقایسه‌ی آن با طب اخلاطی

ابوالفضل سعادت^۱، حسن نقی‌زاده^{۲*}، سید حسین سیدموسوی^۱

۱- گروه معارف اسلامی، دانشکده‌ی الهیات و معارف اسلامی، دانشگاه فردوسی مشهد، مشهد، ایران.
۲- گروه علوم قرآن و حدیث، دانشکده‌ی الهیات و معارف اسلامی، دانشگاه فردوسی مشهد، مشهد، ایران.
*مکاتبات خطاب به آقای حسن نقی‌زاده؛ رایانامه: naghizadeh@um.ac.ir

اطلاعات مقاله

دریافت: ۲۶ اسفند ۹۶
دریافت متن نهایی: ۱۸ اردیبهشت ۹۷
پذیرش: ۲۵ اردیبهشت ۹۷
نشر الکترونیکی: ۲ تیر ۹۷

چکیده

سابقه و هدف: یکی از مباحث مبنایی در طب اخلاطی طبایع چهارگانه است که شامل بلغم، سودا، صفرا و خون می‌شود. همین عناوین در احادیث طبیبی اهل بیت (علیهم السلام) نیز به چشم می‌خورد. حال این سؤال پیش می‌آید که آیا طبایع که در احادیث مطرح شده، همان طبایع طب سنتی است؟ این پژوهش برای پاسخ به همین سؤال سامان یافته است.

روش کار: این پژوهش مطالعه‌ی تبیینی - تطبیقی، از نوع تحلیل محتوا است که در آن «طبایع» از منظر احادیث اهل بیت (ع) تبیین؛ و با دیدگاه بقراط در مکتب طب اخلاطی مقایسه شده است. برای این منظور از کتب مرجع در حدیث و طب اخلاطی استفاده شده است. در این پژوهش همه‌ی موارد اخلاقی رعایت شده است. علاوه بر این، نویسندگان مقاله هیچ‌گونه تضاد منافی گزارش نکرده‌اند.

یافته‌ها: یافته‌ها نشان می‌دهد که در احادیث، واژه‌ی «طبایع» به معنای ترکیب‌های وجودی انسان به کار رفته است. طبق این احادیث، ترکیب‌های چهارگانه‌ی وجودی انسان عبارت است از: «ریح، مرّه، خون و بلغم». در احادیثی که طبایع انسان در آن بیان شده، عنوان صفراء و سوداء مشاهده نشده است؛ در عین حال، برخی از صاحب‌نظران سوداء و صفراء را زیر عنوان کلی «مرّه» جای می‌دهند. در طب اخلاطی با توجه به چهار عنصر اصلی خاک، آب، هوا و آتش؛ اخلاط چهارگانه‌ی سوداء، بلغم، خون و صفراء در بدن شکل می‌گیرد و ماده‌ی بسیار لطیف دیگری نیز با عنوان «روح بخاری» از اخلاط اربعه به وجود می‌آید.

نتیجه‌گیری: بر اساس نتایج به‌دست‌آمده، بین آنچه در طب اخلاطی با عنوان «اخلاط اربعه و روح بخاری» مطرح شده و آنچه در احادیث طبیبی با عنوان طبایع و ترکیب وجودی انسان ذکر شده است؛ مشابهت‌هایی مشاهده شد.

واژگان کلیدی:

حدیث
حدیث طبیبی
طب
طبایع
طب اخلاطی
طب سنتی

استناد مقاله به این صورت است:

Saadati A, Naghizadeh H, Seyed Mosavi SH. Studying the four temperaments in medical hadiths of Ahl al-Bayt (AS) and comparing the results with temperament medicine. J Res Relig Health. 2018; 4(3): 118- 128.

علم طب به سان علوم دیگر دارای مبانی، فلسفه و روش خاص خود است؛ همچنان که در برخی علوم مکاتب متعددی وجود

مقدمه